

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 17 czerwca 2021 r.

ZP-NKWR.431.2.22.2021.PSZ

Pani
Beata Galewska
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
w Świdnicy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Pismem z dnia 7 kwietnia 2021 r. Pani złożyła do Wojewody Dolnośląskiego wniosek o przeprowadzenie kontroli w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, zwanym dalej „PCPR” oraz w Rodzinnym Domu Dziecka w Zebrzydowie.

Zgodnie z art. 244 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735) oraz art. 38b ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, powyższy wniosek został uwzględniony w części dotyczącej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy. Kontrola rodzinnych form pieczy zastępczej tj. rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka należy do kompetencji Zarządu Powiatu w Świdnicy.

W ocenie wnioskodawczyni, PCPR w Świdnicy dopuścił się szeregu bezprawnych działań i nieprawidłowości, tym samym czyniąc jej szkodę i szkodę jej małoletnich dzieci. Podniesione we wniosku zarzuty dotyczyły: niewydania rodzicom dzieci pomimo prawomocnego orzeczenia sądowego i dopuszczenia do przebywania w okresie od 18 grudnia 2019 r. do 6 marca 2020 r. w pieczy zastępczej małoletnich dzieci wnioskodawczyni, pomimo braku stosownej podstawy prawnej, przekazywania wnioskodawczyni nieprawdziwych informacji o braku możliwości odbioru dzieci z pieczy zastępczej, pozbawiania wnioskodawczyni przez PCPR możliwości kontaktu z małoletnimi dziećmi, umieszczania w protokołach z oceny sytuacji dziecka informacji niezgodnych z prawdą, niepodejmowania przez dyrektora PCPR czynności wyjaśniających wyżej wymienione kwestie oraz

wydatkowania pieniędzy ze środków publicznych na pokrycie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej bez żadnego tytułu prawnego.

Mając na uwadze powyższe, Wojewoda Dolnośląski wydał zarządzenie nr 169 z dnia 27 kwietnia 2021 r. w sprawie przeprowadzenia kontroli w trybie uproszczonym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, w zakresie działalności organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w sprawie Pani

W dniach od 5 do 14 maja 2021 r. inspektorzy z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Piotr Szafarowicz – główny specjalista, przewodniczący zespołu oraz Emilia Molska – Kaźmierczak inspektor wojewódzki, działający z upoważnienia Wojewody Dolnośląskiego, przeprowadzili w PCPR w Świdnicy czynności kontrolne w ustalonym zakresie.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego obejmującego analizę wskazanej i przekazanej przez PCPR dokumentacji dotyczącej pobytu małoletnich dzieci Pani w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oświadczeń złożonych przez Kierownika Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej Pani Katarzyny Dudkiewicz, upoważnionej pisemnie przez dyrektora PCPR do składania wyjaśnień w jego imieniu, ustalono następujący stan faktyczny:

1. W ramach działań interwencyjnych prowadzonych przez funkcjonariuszy Policji ze Strzegomia w dniu 26 listopada 2019 r. odebrano spod opieki babci małoletnią (20-miesięczną) , córkę Pani . Dziewczynka została przewieziona i umieszczona pod opieką rodziny zastępczej prowadzącej pogotowie rodzinne w Strzegomiu. Następnie, w dniu 27 listopada 2019 r., na skutek interwencji kuratora sądowego została przewieziona do szpitala w Świebodzicach druga, młodsza córka Pani – (5 miesięcy). Powiadomiony o sprawie dzieci Sąd Rejonowy w Świdnicy wydał w dniu 27 listopada 2019 r. postanowienie o ich zabezpieczeniu w pieczy zastępczej, wskazanej przez PCPR w Świdnicy. Starsza dziewczynka została umieszczona, w pierwszej kolejności, w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego w Strzegomiu (od 26 listopada do 5 grudnia 2019 r.), następnie została przeniesiona do Rodzinnego Domu Dziecka w Zebrzydowie, gdzie przebywała do 24 grudnia 2019 r., by ostatecznie zamieszkać w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego w Świdnicy. Zmiany miejsca pobytu spowodowane były dużą liczbą dzieci umieszczonych wcześniej we wskazanych formach rodzinnej pieczy zastępczej. Druga dziewczynka został umieszczona w Rodzinnym Domu Dziecka w Zebrzydowie, gdzie nadal przebywa. W dniu 11 grudnia 2019 r. w Sądzie Rejonowym w Świdnicy odbyła się rozprawa z wniosku Pani i z urzędu

z udziałem Pani _____, Pana _____ i Pana _____ o ustanowienie rodziny dla małoletniej _____ i wydanie zarządzeń opiekuńczych odnośnie małoletnich _____ i _____. Zgodnie z protokołem rozprawy w sprawie o sygn. akt III Nsm 911/18, na posiedzenie stawiała się osobiście i była obecna Pani _____, a także trzech pozostałych uczestników. W wyniku przeprowadzonej rozprawy Sąd Rejonowy w Świdnicy m.in. ograniczył Pani _____ władzę rodzicielską nad jej małoletnimi córkami przez ustanowienie nadzoru kuratora sądowego nad sprawowaniem przez nią opieki nad dziećmi. Postanowienie stało się prawomocne od dnia 19 grudnia 2019 r.

Biorąc pod uwagę powyższe, Pani _____ w dniu 19 grudnia 2019 r. miała prawo odebrać swoje dzieci spod opieki osób pełniących funkcje rodzinnej pieczy zastępczej, lecz tego nie uczyniła. Jednocześnie należy podkreślić, że do obowiązków organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 76 ustawy, nie należy powiadamianie stron o zakończonym postępowaniu opiekuńczym i jego skutkach, tym bardziej, gdy strona była obecna w czasie ogłaszania orzeczenia sądowego. Zarzut Pani _____ dotyczący niewydania jej dzieci po zakończonej rozprawie i prawomocnym orzeczeniu sądu nie znajduje więc uzasadnienia (*dowód: akta kontroli str. 2, 57, 104 – 105, 107 – 109, 117 – 118*).

2. Z dokumentacji przekazanej przez PCPR w Świdnicy oraz stanowiącej załączniki do wniosku Pani _____ o przeprowadzenie kontroli wynika, że wnioskodawczyni w okresie od 19 grudnia 2019 r. do 7 lutego 2020 r. przebywała w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze, ponieważ pracownicy PCPR w Świdnicy poinformowali ją, że jest to warunek odzyskania dzieci, a postępowanie sądowe nadal trwa. Tak postawionej tezie sprzeciwia się kierownik Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej, który w złożonym do akt kontroli oświadczeniu stwierdza, że jeden z koordynatorów był w stałym kontakcie z Panią _____, z wyjątkiem czasu kiedy wnioskodawczyni przebywała na leczeniu w Czarnym Borze oraz, że nikt nie informował jej o zakończeniu postępowania sądowego i jego skutkach. Pomimo, że do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej nie należy informowanie stron o zakończonych postępowaniach sądowych i ich skutkach, to jednak wątpliwość w tej kwestii budzi legalność działań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. W piśmie nr ZPZ.4115.131.2020 z dnia 18 lutego 2020 r. skierowanym do Pani _____, organizator rodzinnej pieczy zastępczej warunkuje spotkania z dziećmi od okazania zaświadczenia o podjęciu terapii dla osób uzależnionych, podjęcia współpracy z pracownikiem socjalnym lub asystentem rodziny z ośrodka pomocy społecznej w miejscu zamieszkania, poprawy funkcjonowania w środowisku oraz zmiany warunków bytowych

własnych i dzieci. Powyższe działanie (zobowiązanie czy dyscyplinowanie rodziców) nie należy do kompetencji organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, a tylko do sądu lub asystenta rodziny w oparciu o plan pomocy rodzinie. W ocenie organu kontroli działania podejmowane przez przedstawicieli organizatora rodzinnej pieczy zastępczej mogły sugerować Pani [imię], że możliwość odebrania dzieci po wydanym orzeczeniu sądowym w dniu 11 grudnia 2019 r. nie jest bezwarunkowa, co w konsekwencji spowodowało dalszy pobyt dziewczynek w pieczy zastępczej. W pracy z klientem należy bezwzględnie przestrzegać obowiązujących przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz realizować zadania zgodnie z kompetencjami. Takie działanie wyklucza sytuacje, które mogą być odebrane przez klienta jako niejasne i dwuznaczne (*dowód: akta kontroli str. 2, 60, 97 – 98, 110, 111, 112, 113*).

3. Pani [imię] pismem z dnia 7 lutego 2020 r. zwróciła się do dyrektora PCPR z prośbą o umożliwienie jej kontaktu z córkami. W ocenie organu kontroli jedynym prawidłowym i racjonalnym działaniem PCPR w związku z otrzymanym wnioskiem, winno być powiadomienie Pani [imię], że nie ma obowiązku ubiegania się o zgodę PCPR na odwiedziny swoich dzieci, gdyż zgodnie z decyzją Sądu Rejonowego w Świdnicy z dnia 11 grudnia 2019 r. sprawuje nad nimi bieżącą pieczę pod nadzorem kuratora. Wskazane postanowienie było już znane organizatorowi. W odpowiedzi organizator rodzinnej pieczy zastępczej w piśmie nr ZPZ.4115.131.2020 z dnia 18 lutego 2020 r. skierowanym do Pani [imię] przekazał jej sprzeczne, wzajemnie wykluczające się informacje. Z jednej strony poinformował wnioskodawczynię o procedurze ustalania kontaktów w oparciu o art. 113¹ § 2 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego z dnia 25 lutego 1964 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359) przy jednoczesnym uzależnieniu tych kontaktów od spełnienia określonych wymagań sformułowanych przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, co należy uznać za nieprawidłowość. Jeżeli na tym etapie sprawy powstały u organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wątpliwości dotyczące kompetencji Pani [imię] do przejęcia opieki nad dziećmi, należało natychmiast powiadomić o tym sąd opiekuńczy, a tym samym uruchomić stosowną procedurę zabezpieczenia dzieci.

Kolejnym krokiem w sprawie było złożenie przez PCPR w Świdnicy pisma nr ZPZ.4115.180.2020 z dnia 4 marca 2020 r. w Sądzie Rejonowym w Świdnicy, w którym powiadomiono, że żaden z rodziców małoletnich dzieci nie odebrał ich z pieczy zastępczej. Nasuwa się wątpliwość, dlaczego dopiero teraz organizator rodzinnej pieczy zastępczej informuje o tym fakcie Sąd Rejonowy w Świdnicy, skoro odpis stosownego postanowienia był znany organizatorowi już 10 stycznia 2020 r. W piśmie organizator zawarł również negatywną ocenę funkcjonowania Pani [imię], a także ojców jej córek, co stało

się podstawą wniosku z urzędu o rozważenie zmiany prawomocnego postanowienia sądowego z dnia 11 grudnia 2019 r. W oparciu o powyższe, Sąd Rejonowy w Świdnicy na posiedzeniu w dniu 6 marca 2020 r. udzielił w sprawie ponownego zabezpieczenia i do czasu zakończenia postępowania umieścił małoletnią i

w pieczy zastępczej wskazanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy.

Ponowna próba Pani , za pośrednictwem kancelarii adwokackiej, uzyskania zgody na spotkania z córkami wyrażona w piśmie z dnia 11 marca 2020 r. spotkała się z odmową, ze względu na ogłoszenie stanu epidemii w kraju. Decyzja w tej sprawie wydaje się oczywista i podyktowana względami bezpieczeństwa. Jednocześnie organizator rodzinnej pieczy zastępczej ponownie informuje i przywołuje przepis art. 113¹ § 2 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego dotyczący organizacji kontaktów z dziećmi. W kolejnych tygodniach podejmowane są przez Panią ponowne próby uzyskania zgody na kontakty z dziećmi. Pismem z dnia 16 czerwca 2020 r. organizator rodzinnej pieczy zastępczej przekazuje zgodę osoby prowadzącej rodzinę zastępczą na kontakty z

, wskazując jednocześnie ich daty. Z kolei, pismem z dnia 26 czerwca 2020 r. organizator rodzinnej pieczy zastępczej informuje Panią , że kontakty z zostaną ustalone po przeprowadzeniu diagnozy dziecka w kierunku FAS, co nie znajduje uzasadnienia w kontekście art. 113 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego. Rodzice, niezależnie od władzy rodzicielskiej, mają prawo i obowiązek utrzymywania kontaktów ze swoimi dziećmi i żadne okoliczności o charakterze organizacyjnym nie powinny mieć na nie wpływu. W ocenie organu kontroli, tylko i wyłącznie ograniczenia wynikające z przepisów związanych ze stanem epidemii w kraju mogły mieć wpływ na bieżącą organizację kontaktów Pani z jej dziećmi. Wśród licznie przekazanej do akt kontroli dokumentacji potwierdzającej korespondencję z Panią

lub jej pełnomocnikami odnajdują się potwierdzenia, że wnioskodawczyni miała kontakty ze swoim dziećmi, w tym także kontakty telefoniczne z ich opiekunami (*dowód: akta kontroli str. 24, 59 – 60, 62 – 63, 67, 71 – 80, 83, 100 – 103, 115*).

4. Wnioskodawczyni kwestionuje rzetelność sporządzanych ocen sytuacji dziecka twierdząc, że zawierają one informacje o jej stanie nietrzeźwości w czasie posiedzeń. W trakcie czynności kontrolnych dokonano więc przeglądu dokumentacji, tj. protokołów i sprawozdań dotyczących funkcjonowania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w okresie od grudnia 2019 r. do marca 2021 r. W trzech dokumentach: „Ocena sytuacji dziecka –

” z dnia 29 września 2020 r., „Ocena sytuacji dziecka – ” z dnia 29 września 2020 r. i „Sprawozdanie z funkcjonowania za wrzesień” z dnia

5 października 2020 r. stwierdzono zapisy wskazujące, że w dniach 17 i 18 września 2020 r. podczas spotkań z córkami od Pani [redacted] wyczuwalna była woń alkoholu, a jej zachowanie wskazywało na nienaturalne pobudzenie i wesołość. Obecna na posiedzeniach [redacted] zaprzeczyła, aby takie sytuacje miały miejsce. W ocenie organu kontroli, każda z osób pełniąca funkcję opiekuna zastępczego z chwilą powstania wątpliwości co do stanu trzeźwości rodzica odwiedzającego swoje dziecko, winna natychmiast przerwać kontakt i zawiadomić np. Policję, celem wykonania podstawowego badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu. Podawanie przez opiekunów zastępczych do protokołu, po upływie dwóch tygodni, niezweryfikowanych informacji dotyczących stanu trzeźwości wnioskodawczyni nosi znamiona pomówienia i nie powinno znaleźć się w dokumentacji. Mając na uwadze powyższe, organizator rodzinnej pieczy zastępczej winien rozważyć możliwość przeszkolenia osób sprawujących opiekę nad dziećmi w ramach rodzinnych form pieczy zastępczej w zakresie postępowania przy podejrzeniu stanu nietrzeźwości u rodziców podejmujących kontakty z dziećmi.

Wnioskodawczyni kwestionuje również rzetelność i prawdziwość dwóch dokumentów pod nazwą „Podsumowanie diagnostyczne” sporządzone dla [redacted] i [redacted] przez Pracownię Diagnostyki i Terapii Zaburzeń Rozwojowych w Lędzinach, odpowiednio w dniu 30 września i 3 listopada 2020 r. W obu dokumentach, w części „Sytuacja rodzinna” opiekunowie zastępczy podali informację, że Pani [redacted] obciążona jest uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, co mogło mieć wpływ na przebieg ciąży i rozwój dzieci. Nie przedstawili jednak żadnej dokumentacji potwierdzającej swoją opinię. Pani [redacted] w rozmowie telefonicznej z diagnostą zaprzeczyła spożywania alkoholu i narkotyków przyznając jednocześnie, że trzykrotnie piła wysokoprocentowy alkohol w czasie ciąży. W treści obu dokumentów jest jednak zapis osoby odpowiedzialnej, że informacje podane przez matkę nie mają wpływu na diagnozę, tym samym zarzut Pani [redacted] o braku rzetelności dokumentu nie znajduje uzasadnienia. Jednocześnie organ kontroli zwraca uwagę organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej, aby osoby pełniące funkcje opiekunów zastępczych przekazywały, np. w czasie badań lekarskich lub psychologicznych, informacje o dzieciach znane im z dokumentacji, a nie z własnych podejrzeń (*dowód: akta kontroli str. 25 – 56*).

5. Zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja stoi w sprzeczności z zarzutami wnioskodawczyni, że dyrektor PCPR i działający w jego imieniu pracownicy nie podejmowali żadnych działań i nie udzielali odpowiedzi na wnioski składane przez Panią [redacted] oraz jej pełnomocników. Dowodem aktywności PCPR w tym zakresie są, m.in. następujące pisma: nr ZPZ.4115.203.2020 z dnia 13 marca 2020 r.,

nr ZPZ.4115.379.2020 z dnia 16 czerwca 2020 r., ZPZ.4115.412.2020 z dnia 26 czerwca 2020 r., ZPZ.4115.513.2020 z dnia 7 sierpnia 2020 r., ZPZ.4115.586.2020 z dnia 17 września 2020 r., ZPZ.4115.167.2021 z dnia 26 lutego 2021 r., ZPZ.4115.188.2021 z dnia 9 marca 2021 r. Ze względu na duży ładunek emocjonalny towarzyszący sprawie oraz fakt, że nie każdy wniosek Pani został rozpatrzony zgodnie z jej oczekiwaniami, a także zawiadomienie przez Panią Prokuratury Rejonowej w Świdnicy o popełnieniu przestępstwa przez pracowników PCPR i prowadzone postępowanie, organ kontroli poprzestaje na stwierdzeniu sformułowanym powyżej (*dowód: akta kontroli str. 6 – 7, 67, 73 – 76, 77 – 82, 90, 93 – 94,*).

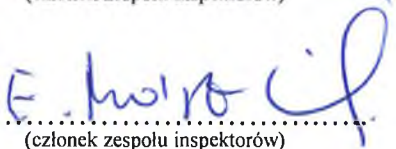
6. Ocena zarzutu wnioskodawczyni dotyczącego wydatkowania pieniędzy ze środków publicznych na pokrycie kosztów pobytu jej dzieci w pieczy zastępczej bez żadnego tytułu prawnego należy do kompetencji Powiatu Świdnickiego, zgodnie z art. 180 pkt 2 i pkt 13 lit. a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W wyniku przeprowadzonej kontroli w trybie uproszczonym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy stwierdzono uchybienia w działalności organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Wobec powyższego zobowiązuje się kontrolowaną jednostkę do uwzględnienia wszystkich, zwartych w niniejszym wystąpieniu, uwag i wniosków w dalszej, bieżącej działalności oraz ściśle przestrzeganie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów regulujących działalność organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jedn.: Dz. U. 2020, poz. 821 z późn. zm.). W terminie do dnia **31 lipca 2021 r.** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

.....
(członek zespołu inspektorów)

.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
.....
(kierownik komórki do spraw kontrolnej)

